

Català

Resum de la història d'ERC

Orígens

La confluència i evolució de dos fenòmens socials a Catalunya (les transformacions socioeconòmiques derivades de la Revolució Industrial i l'esclat cultural i polític de la Renaixença) porten, durant el primer terç del segle XX, a la formació d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) com a punt de trobada de diverses organitzacions d'esquerres. Aquestes organitzacions s'adonen de la necessitat de crear un front comú davant d'un estat espanyol estancat, retrògrad i encarcerat en les velles estructures decimonòniques, i incapaç de donar resposta a les noves necessitats i inquietuds d'una bona part dels seus habitants.

1931 Fundació

Del 17 al 19 març de 1931 se celebrà a Barcelona la Conferència d'Esquerres, en la qual ERC es fundà com a partit polític per la unió de tres organitzacions: l'Estat Català, el Partit Republicà Català i L'Opinió, així com també de moltes agrupacions locals i comarcals. Els seus principis polítics foren el reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya, la defensa dels drets de l'home i del ciutadà, i la socialització de la riquesa. Per aclamació, s'escollí Francesc Macià com a president.

1931-1936 Govern de la Generalitat

Un mes després de la seva fundació, ERC triomfa aclaparadorament a les eleccions municipals a Catalunya i Macià proclama la República Catalana, la qual esdevé Generalitat de Catalunya, i recupera el nom de la institució de govern medieval, dissolta per Felip V després de la Guerra de Successió (1705-1717). Francesc Macià és escollit president de la Generalitat de Catalunya. L'agost del mateix any s'aprova en referèndum l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, com a marc legal a partir del qual Catalunya recuperava competències d'autogovern i part de la sobirania arrabassada el 1714. ERC, a partir d'aquell moment i en el marc de la Segona República Espanyola (1931-1939), guanya totes les eleccions que es van celebrar. El desembre de 1933 mor Macià, i Lluís Companys el succeeix com a president de la Generalitat. El 6 d'octubre de 1934, Companys, davant l'evident involucionisme de la dreta espanyola i el risc d'un cop d'estat militar, proclama l'Estat Català. Dos dies més tard, ell i tot el govern català són empresonats. La Generalitat és abolida i no es restableix fins al nou triomf d'ERC a les eleccions legislatives de febrer de 1936, en el marc electoral de la coalició del Front d'Esquerres, expressió genuïna paral·lela als Fronts Populars que s'organitzen arreu d'Europa com a resposta a l'expansionisme feixista dels anys trenta.

1936-1939 Guerra i exili

El juliol de 1936 els militars espanyols es subleven contra la legitimitat democràtica que representava la Segona República. La insurrecció és vençuda a Catalunya en 48 hores, però no ocorre el mateix a Espanya. Esclata la Guerra Civil espanyola, conflicte que s'estendrà al llarg de tres cruels anys. El triomf de l'exèrcit feixista del general Franco

suposa l'inici d'una obscura època de repressió política i social que es perllongarà durant prop de 36 anys de dictadura, el franquisme (1939-1975). Dels més de 70.000 militants d'ERC, la meitat s'exilien i una quarta part són empresonats, executats, o han mort a la Guerra. El president Lluís Companys és lliurat per la Gestapo al govern feixista espanyol, que l'afusella vilment a Montjuïc el 15 d'octubre de 1940. Josep Irla (ERC) el substitueix en la presidència de la Generalitat a l'exili. El 1943 militants d'ERC pacten amb Emmanuel d'Astier de la Vigerie, representant del general Charles De Gaulle, la seva incorporació a la Resistència francesa. El 1945, el Congrés d'ERC, reunit a l'exili a Tolosa de Llenguadoc, nomena Josep Tarradellas com a secretari general, càrrec que abandona el 1954 quan és escollit president de la Generalitat a l'exili, en substitució de Josep Irla.

1939-1975 Resistència antifranquista

Des del 1939 ERC passa a la clandestinitat i s'organitza a l'interior com a resistència antifranquista, al voltant de Manuel Juliachs i Jaume Serra. A finals de la Segona Guerra Mundial, preveient un possible enderrocament del feixisme espanyol per l'entrada de les forces aliades, la direcció d'ERC a l'exili envia a l'interior Pere Puig, i després Joan Rodríguez-Papasseit. Durant aquests anys ERC és present al Consell de la Democràcia Catalana i al Consell de Forces Democràtiques. El 1952 Heribert Barrera torna a l'interior i assumeix *de facto* la direcció del partit. L'11 de setembre de 1964, coincidint amb la Diada Nacional de Catalunya, ERC i altres grups organitzen la primera manifestació antifranquista des de la fi de la Guerra. ERC participa successivament al Consell Català del Moviment Europeu, al Secretariat de la Democràcia Social Catalana, a la Coordinadora de Forces Polítiques, a l'Assemblea de Catalunya, al Consell de Forces Polítiques, i a qualsevol iniciativa que s'enfronti al franquisme.

Represa

Mort el general Franco (1975), ERC celebra el juliol de 1976 el 8è Congrés Nacional, en el qual Heribert Barrera és escollit secretari general. A les eleccions a Corts Constituents de 1977 ERC hi va en coalició, en no ser encara legalitzada per la seva condició de partit republicà. Barrera és escollit diputat a les Corts Constituents. En la discussió del text de la nova Constitució Espanyola, ERC és l'únic partit català que hi defensa els principis republicans i el dret a l'autodeterminació dels pobles, idees que els partits espanyols no recolzen, per la qual cosa ERC es pronuncia pel *no* en el referèndum constitucional del desembre de 1978.

L'octubre de 1977 torna el president Josep Tarradellas i es restaura la Generalitat. Es redacta un nou text de l'Estatut, al qual ERC s'oposa perquè no garanteix un mínim d'autogovern. En el referèndum per a la seva aprovació, el 1979, ERC demana el *sí*, ja que l'única alternativa a la minsa autonomia oferida a l'Estatut era el *no-res*. A les eleccions al Parlament de Catalunya, el 1980, ERC obtingué 240.000 vots (14 escons, el 8'9%). El 1984, però, ERC només treu 5 diputats, i comença un breu període de declivi, que continua el 1986 amb la pèrdua de la presència parlamentària a les Corts de Madrid.

La vertebració de l'esquerra independentista

El 1987 es produeix la Crida Nacional a ERC, manifest signat per un centenar de personalitats de la vida pública catalana, encapçalades per Josep-Lluís Carod-Rovira i Àngel Colom, que volen que ERC aglutini la nova generació de l'esquerra independentista sorgida arran del desencís de la transició espanyola. Al 16è Congrés Nacional (novembre de 1989), s'hi escull una nova direcció que assumeix la independència dels Països Catalans com a objectiu polític. Arran de l'evolució i clarificació del panorama polític, Terra Lliure es replanteja la seva estratègia, abandona la lluita armada i impulsa l'ingrés a ERC dels seus militants i de bona part dels que formaven Catalunya Lliure. Els resultats obtinguts a les eleccions al Parlament de Catalunya de 1992 situen per primer cop ERC com a tercera força política del Principat, amb el suport de més de 210.000 electors (11 escons, el 7,96%), després d'una campanya en què, per primer cop des de la transició, un partit que es presentava com a independentista rebia un ampli suport popular. Al 19è Congrés Nacional (desembre de 1993) s'aprova l'actual Declaració Ideològica d'ERC.

Present

Al 21è Congrés Nacional (novembre de 1996) s'escull una nova direcció, encapçalada per Josep-Lluís Carod-Rovira com a secretari general. Ell mateix canvia el rumb monotemàticament independentista i situa de nou ERC, sense renunciar a la construcció d'un estat propi per a Catalunya, a l'esquerra del panorama polític. L'estratègia fructifica el 2003. A les eleccions municipals, ERC obté 414.000 vots (el 12,77%), 1.383 regidors i 116 alcaldies. A les eleccions al Parlament de Catalunya, ERC rep 545.000 vots (23 escons, el 16,44%) i esdevé la força decisiva per articular un nou govern d'esquerres catalanista.

El govern tripartit (PSC-ERC-ICV) esdevé una realitat el desembre de 2003, amb Pasqual Maragall (PSC) de president i Josep-Lluís Carod-Rovira (ERC) de conseller en cap. ERC aconsegueix també la presidència del Parlament i cinc conselleries més (Benestar Social i Família; Comerç, Consum i Turisme; Ensenyament; Governació i Administració Pública; i Universitats, Recerca i Societat de la Informació).

L'entrevista de Josep-Lluís Carod-Rovira amb l'organització ETA perquè abandoni la lluita armada provoca un linxament mediàtic i polític del secretari general d'ERC. La sortida de Carod-Rovira del govern català, la seva integració com a cap de llista a les eleccions espanyoles, l'atemptat de l'11-M a Madrid, i la manipulació barroera per part del PP d'aquest fet sagnant provoca una mobilització ciutadana inèdita.

El desenllaç de les eleccions del 14 de març de 2004 comporta un nou rècord per a ERC, amb 640.000 vots (el 15,89%), vuit diputats i tres senadors electes, fet que suposa que ERC sigui la quarta força del Congrés i obtingui un grup parlamentari propi i que sigui el tercer grup del Senat a través de l'Entesa Catalana de Progrés. La renúncia de l'acta de diputat del secretari general per a preparar-se per a les eleccions catalanes de 2007 permet que Agustí Cerdà es converteixi en el primer diputat valencià de l'esquerra independentista.

Amb les eleccions europees del 13 de juny de 2004, ERC tanca el cicle electoral i dobla els resultats respecte als anteriors comicis, de manera que passa del 6,06% dels vots

de 1999 al 12,8%. L'eivissenc Bernat Joan, cap de llista de la coalició Europa dels Pobles —integrada també, entre d'altres, per Eusko Alkartasuna i Chunta Aragonesista—, esdevé eurodiputat. ERC es converteix en la cinquena força a les Illes Balears (amb el 2,92% dels vots) i al País Valencià (amb el 0,91% dels vots).